

היום נלמד בעזרת ה':

עירובין דף ז

ראינו בדף הקודם שבמבוי המפולש לרה"ר משני צידיו נחלקו רב ושמואל, לרב - צריך לעשות צורת הפתח בצד אחד ולחי או קורה בצד השני. לשמואל - צריך דלת בצד אחד ולחי או קורה בצד השני (כחנניה אליבא דבית הלל).

בנוסף נחלקו רב ושמואל במבוי עקום (כאות ר'). לרב - דינו כמפולש (שמבוי מפולש לשיטתו צריך צורת הפתח בצד אחד ולחי או קורה בצידו השני) ולכן מלבד לחי וקורה בכל צד, צריך גם צורת הפתח בעקמימותו. לשמואל דינו כסתום ואין צריך רק לחי או קורה בשני הצדדים.

בנהרדעא עשו במבוי עקום גם את חומרת רב (שלא מספיק רק לחי או קורה בצד השני), וגם את חומרת שמואל (שלא מספיק צורת הפתח בצד השני וצריך דלת). הגמרא דנה האם מותר להחמיר כשתי דעות?

שדרה וגולגולת: מהלכות טומאת אוהל המת - שדרה וגולגולת של מת ששהו בבית מטמאים באוהל. נחלקו בית שמאי ובית הלל האם הם מטמאים כאשר יש בהם חיסרון. בשדרה: אם חסרה חוליה אחת מהשדרה, לב"ה - אינם מטמאים באוהל, לב"ש - עדיין מטמאים עד שיחסרו שתי חוליות. בגולגולת: לב"ש חיסרון בשיעור של עובי המקדח (שקודחים בו לעשות חורים), וזהו יותר משיעור 'סלע', לב"ה - 'כדי שינטל מן החי וימות' וזהו שיעור סלע. דינים אלו חלים גם על הלכות טריפה, שבאשר יש חיסרון בשדרה או גולגולת של בהמה הנחשב לחיסרון לעניין טומאה הרי זה נחשב גם לחיסרון לעניין טריפה והבהמה אסורה באכילה.

במקרה זה אם אדם ינהג בהלכות טומאה כב"ש ובהלכות טריפה כב"ה הרי זה תרתי דסתרי, כי הסיבה לנהוג במקום אחד כך מחייבת לנהוג כן גם במקרה השני.

מעשר אילן: מהלכות מעשרות, ששנות השמיטה א"ב'ד'ה' נוהג בהם מעשר שני, ושנים ג'ו' נוהג בהם מעשר עני. תקופת השנים נקבעת לפי ראש השנה לאילן. ונחלקו

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

ב"ש וב"ה מתי ראש השנה לאילנות. לב"ש - א' שבט, לב"ה - טו' בשבט. מעשה ברבי עקיבא שקטף אתרוג מהעץ בא' שבט של סוף שנה שניה, ונהג בו מעשר גם כב"ש - שהשנה כבר התחלפה למעשר עני, וגם כב"ה - שעדיין זו שנת מעשר שני. האם אין זה תרתי דסתרי?

סרטיא - דרך שהולכים בה בני אדם. **פּלטיא** - רחבה של שווקים וחנויות. דינם כרה"ר. **בקעה** - שדות. דינה ככרמלית (שאסור לטלטל בה מדרבנן). **רחבה** - חצר שמאחורי הבית המוקפת מחיצות. דינה כרה"י.

מבוי שנפרץ לרחבה: כל המחלוקת הנ"ל של ת"ק וחנניה במבוי מפולש לרה"ר - דווקא כאשר הוא מפולש לתוך רה"ר, אבל אם הוא מפולש לרחבה והרחבה מפולשת לרה"ר (כלומר פתח הרחבה לרה"ר עומד כנגד פתח המבוי לרחבה) אין צריך לעשות שום תיקון בצד זה של המבוי הפתוח לרה"ר, דדינו כמבוי סתום הצריך רק לחי או קורה בראשו.

מבוי שנפרץ לחצר: מבוי המסתיים לתוך חצר (הפתוחים לה בתים) שפתוחה כנגד פתח המבוי לרה"ר בפירצה הפחותה מעשר אמות, אמר רב שהחצר מותרת בטלטול בתוכה כיון שיש לה מחיצות והיא רשות לעצמה, ואין המבוי אוסר עליה כיון שאין לשאר דיירי המבוי רשות לדריסת רגל בחצר הפרטית. אבל שאר דיירי המבוי אסורים בטלטול. הגמרא סברה שזאת משום שנראה המבוי כמפולש לרה"ר.

הגמרא דוחה ומבארת שהאיסור לטלטל במבוי אינו כי הוא נראה כמפולש, אלא כי מדובר במקרה שלא עירבו בני החצר עם שאר דיירי המבוי (עירוב הנקרא 'שיתופי מבואות'). ולכן אוסרת החצר על המבוי בטלטול כיון שיש לבני החצר דריסת רגל במבוי, אך המבוי אינו יכול לאסור על החצר כיון שאין לדיירי המבוי דריסת רגל בחצר.

ראה ציורים בדף הבא

(המשך מדף קודם ↑)

0113

(המשך בדף הבא ↓)

